gemeente Terschelling

Raadsvoorstel

Onderwerp:	**Buitengewoon onderhoud oppervlaktewatersysteem**
Jaar/nummer:	**2025/158**
In behandeling bij:	**Wethouder Wassink**

Voorstel

Aan de raad wordt gevraagd:

1. In te stemmen met de uitvoering van de vijf hoofdactiviteiten zoals beschreven in het plan van aanpak voor het buitengewoon onderhoud oppervlaktewatersysteem, namelijk:

    1. Inventariseren van het duikerareaal inclusief kwaliteitsbeoordeling
    2. Het vervangen van de kwalitatief slechte duikers
    3. Wegwerken achterstallig onderhoud: Het op diepte brengen van de schouwwateren en verbeteren van de doorstroming van de duikers
    4. Het herontwerpen van het oppervlaktewatersysteem en het herstellen van overig water op probleemlocaties (Hoorn, Oosterend)
    5. Het opstellen van een integraal waterplan

2. Een investeringskrediet van € 165.360 beschikbaar te stellen voor activiteit 2 en de kapitaalslasten (€ 5.374 per jaar over 40 jaar (afschrijving €4.134, gemiddelde rente € 1.240)) te dekken uit de algemene middelen.

3. €364.600 beschikbaar te stellen (2025 (€72.695) en 2026 (€291.905)) voor het uitvoeren van activiteit 1 en te starten met de activiteiten 3-5 (voorbereiding). De kosten te dekken uit de algemene middelen.

4. Het college te verzoeken om startende met de begroting voor 2026 in elk document uit de p&c cyclus expliciet aandacht te besteden aan de voortgang van de werkzaamheden en daarbij de noodzaak af te wegen aanvullende middelen beschikbaar te stellen.

Samenvatting

Het oppervlaktewatersysteem is cruciaal voor de aan- en afvoer van het water en het verminderen van de kans op schade tijdens droge en natte periodes. De gemeente is (deels) verantwoordelijk voor het onderhoud van de watergangen en de duikers. Jaarlijks worden de watergangen gehekkeld (regulier onderhoud). Nu is het tijd voor buitengewoon onderhoud. Dit bestaat onder ander uit het uitdiepen van de watergangen. Daarnaast wil de gemeente samen met de inwoners en het Wetterskip en Staatsbosbeheer delen van het oppervlaktewatersysteem verbeteren. De volgende activiteiten zijn gepland:

- Het inmeten en inspecteren van de gemeentelijke duikers
- Het vervangen van kwalitatief slechte duikers
- Het baggeren van het schouwwater (periode 2026-2035)
- Het opstellen van plannen om samen met inwoners, het Wetterskip en Staatsbosbeheer het watersysteem te verbeteren.

De totale kosten van de werkzaamheden worden ingeschat op 1,8 miljoen euro in de periode 2025-2035.

Toelichting

In de periode 2023–2024 is op Terschelling sprake geweest van langdurige (grond)wateroverlast, met name in Hoorn en Oosterend. Tegelijkertijd neemt de kans op droogte toe. Om de leefbaarheid en klimaatbestendigheid van het eiland te waarborgen, is onderhoud en herinrichting van het watersysteem noodzakelijk.

Daarnaast is in het Regionale Waterprogramma 2022–2027 bestuurlijk afgesproken dat voor elk Waddeneiland een integraal waterplan wordt opgesteld. Voor Terschelling is dit nog niet gebeurd.

Het is nog niet duidelijk wat de effectiefste maatregelen zijn om water vast te houden zonder (grond)wateroverlast te creëren. Desondanks kunnen al wel acties ondernomen worden om de kans op overlast te verminderen. Hiervoor is het Plan van aanpak buitengewoon onderhoud oppervlaktewatersysteem Terschelling opgesteld.

Het beoogde resultaat van het plan van aanpak buitengewoon onderhoud is:

- Verbeterd inzicht in de staat van duikers en watergangen.
- Herstel en verbetering van het functioneren van het oppervlaktewatersysteem.
- Vermindering van wateroverlast en behoud van de zoetwaterbel.
- Een gedragen en uitvoerbaar Integraal Waterplan voor Terschelling.

Historie

In 2025 is het water en rioleringsprogramma vastgesteld. Dit is gericht op de riolering en het stedelijk oppervlaktewater. Dit voorstel gaat over het niet stedelijk oppervlaktewater.

Juridische gevolgen/fatale termijnen/handhaving

De gemeente kan (deels) aansprakelijk gesteld worden als er overlast ontstaat als gevolg van achterstallig onderhoud. Voor de schouwwateren waaraan percelen van de gemeente grenzen is de gemeente (deels) verantwoordelijk. De gemeente is ook verantwoordelijk voor het onderhoud van de duikers onder wegen.

Belang voor toerisme/samenleving/economie

Voor de samenleving en het toerisme is een goed functionerend oppervlaktewater van belang om het risico op hinder en wateroverlast te verkleinen. Daarnaast draagt een goed functionerend oppervlaktewatersysteem ook bij aan het verminderen van de kans op schade bij droogte.

Een goed functionerend watersysteem draagt bij aan de duurzaamheid. De verwachting is dat de kwaliteit van het oppervlaktewater verbetert door een verbeterde doorstroming. Daarnaast is de verwachting dat het draagvlak voor het vasthouden van water toeneemt omdat de kans op (grond)wateroverlast als gevolg van het vasthouden van water wordt verminderd.

Tenslotte is de milieubelasting kleiner als het onderhoud planmatig in plaats van storingsgestuurd kan worden uitgevoerd.

Financiële/personele/organisatorische gevolgen

De verwachting is dat naast de kosten voor het regulieren onderhoud (50.000/jaar) tot 2035 circa 1,8 miljoen euro nodig is om het buitengewoon onderhoud uit te voeren.

Voor het vervangen of repareren van de duikers wordt een investeringskrediet van € 165.360 aangevraagd. Voorgesteld wordt de kapitaalslasten (€ 5.374 per jaar over 40 jaar (afschrijving €4.134, gemiddelde rente € 1.240)) te dekken uit de algemene middelen.

Voor het uitvoeren van de duikerinventarisatie (activiteit 1) en om te starten met de activiteiten 3-5 wordt een bedrag aangevraagd van €364.600 (2025 (€72.695) en 2026 (€291.905)). Voorgesteld wordt de kosten te dekken uit de algemene middelen.

onderhoudskosten (komen ten laste van de begroting)	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Totaal
Regulier onderhoud (in begroting 2025)	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	**550.000**
Inventariseren van het duikerareaal incl. kwaliteitsbeoordeling	60.579	60.579										**121.158**
Wegwerken achterstallig onderhoud		100.435	100.435	100.435	100.435	100.435	100.435	100.435	100.435	100.435	100.435	**1.004.350**
Het herontwerpen van het ppervlaktewatersysteem		57.240	57.240	57.240								**171.720**
Integraal Waterplan		25.000	25.000									**50.000**
onvoorzien	12.116	48.651	36.535	31.535	20.087	20.087	20.087	20.087	20.087	20.087	20.087	**269.446**
Totaal	**122.695**	**341.905**	**269.210**	**239.210**	**170.522**	**170.522**	**170.522**	**170.522**	**170.522**	**170.522**	**170.522**	**2.166.674**
Totaal excl. regulier onderhoud	**72.695**	**291.905**	**219.210**	**189.210**	**120.522**	**120.522**	**120.522**	**120.522**	**120.522**	**120.522**	**120.522**	**1.616.674**

Investering (de kapitaalslaten komen ten laste van de begroting)	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Totaal
Het vervangen van kwalitatief slechte duikers	68.900	68.900	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**137.800**
onvoorzien	13.780	13.780	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**27.560**
Totaal	**82.680**	**82.680**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**165.360**

Opgenomen in de begroting

Voorlopige inschatting

Communicatie/interactiviteit

Het onderhoud van de watergangen is een gedeelde verantwoordelijkheid van de perceelseigenaren aan weerszijde van de watergang. Voor het uitvoeren van het op diepte brengen van de watergangen worden afspraken gemaakt met de betrokken perceelseigenaren.

Voor het verbeteren van het oppervlaktewatersysteem in Hoorn en Oosterend zijn mogelijk aanpassingen nodig op particuliere terreinen. Daarom worden de plannen voor het verbeteren van het oppervlaktewatersysteem samen met de inwoners gemaakt.

Ter inzage liggende stukken
n.v.t.

Datum behandeling in B&W + ondertekening
Terschelling, 15 juli 2025
Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Terschelling,

H.M. de Jong,
secretaris/directeur

mr. R.S. Cazemier,
wnd. burgemeester